

Szerkesztőségi iroda:

Nagyberek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagyberek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJNER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hónapra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

Kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagyberek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 2. szám.

Hétfő, jan. 4

Nemzeti népnevelés.

Irta: Halász Ferenc min. tanácsos.

— január 4.

Nyelvben és érületben egységes magyar nemzeti állam! Ez a főcél, amely felé mindannyiunknak okos tervszerűséggel, szívós kitartással törekednünk kell. Azt a természetadta csodás keretet, amely szép hazánkat a Kárpátok bérceivel és a Duna-Dráva hullámaival körülövezi, be kell töltenünk testvéries érzelmi, egymást megértési tudó magyar nemzettel.

Ha ezt a célt elérhetjük, ezer éves fennállásunk örök időkre biztosítva van. Ha azonban bábeli nyelvzavar és ellenségeskedés dálna tovább is közéletünket, menthetetlenül szétfúllunk, más nagy nemzetmolechok zsákmányává leszünk.

Ámbár az alkotmányos korszak beállta óta letelt 40 év alatt népoktatásunk kétségtelenül nagy arányokban fejlődött, mégis e téren bizony még nagyon sok a tennivaló. Elég, hacsak azt említem, hogy a magyar anyaországban a hat éven felül való népességnek még mindig 38-6%-a nem tud írni, olvasni és hogy az anyaország népességének jó 40%-a nem beszéli az állam nyelvét.

Pedig az elvitáztatlan, hogy nemzetünk jövőjét egyéb más tényezők mellett csak úgy biztosíthatjuk, ha a nép millióit a magyar hazafias irányu és a közéletre is kiható népnevelésben részesítjük.

Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, athatva a nemzeti irányu népoktatás nagy fontosságát, korszerűségi jelentőségű népoktatási törvényekkel biztosította, hogy bizonyos idő múlva az ifjú nemzedek nemcsak az írás-olvasásban, de az állam nyelvének ismeretében és hazafias szellemében is kifogástalan készségre és érületre fog jutni.

Apponyi gróf kormányzásának sulypontját a nép művelésére fordítja; és alig három évi minisztersége alatt oly eredményeket ért el, a melyek a legvérmesebb reményeket is felülmúlják.

Megalkotta a nem állami elemi népoktatás jogviszonyairól és a községi és felekezeti népoktatás járandóságairól szóló 1907. évi XXVII. t.c. cikkét, amely minden iskolától az államellenes irányzatok kerülésén felül még azt követeli, hogy a magyar cimernek és zászlónak, a magyar történelmi emlékeknek és ezek révén a hazafias szellem pozitív ápolásának tért nyisson; hogy az állami nyelv tanításában elérje azt a minimális eredményt, amely az 1879. XVIII. t.c. szándékának megfelel és ezzel a nemzeti összeforradás ügyét szolgálja; és hogy a tanító, a magyar király, magyar haza és magyar alkotmány iránti hűséget esküvel megerősítse. A tanítói fizetés kiegészítésére nyújtott állami segély feltételül pedig még azt kívánja a törvény, hogy minden államsegélyes iskolában a magyar nyelv, számtan, a magyar földrajz, magyar történelem és alkotmánytan a miniszter által kiadott tanterv szerint és az általa jóváhagyott tankönyvek segítségével tanítsanak. A törvény végrehajtása érdekében gondoskodott Apponyi miniszter az állami felügyelet hatékony kiterjesztése felől, és nincs kétség az iránt, hogy ezen törvény által a magyar hazafias irányu népnevelés terjesztésében néhány év múlva igen öröndetes eredményeket fogunk tapasztalni. Itt megemlítjük, hogy a községi és felekezeti népoktatás fizetésének kiegészítésére az állam az 1909-ik évben már 8 és fél millió koronát fordít.

Másik nagy alkotása Apponyi miniszternek az állami elemi népoktatási tanítók illetményeinek szabályozásáról és az állami népoktatási helyi felügyeletéről szóló 1907. évi XXVI. t.c. cikk. Az állami népoktatás hazánkban elsőrangú kulturpolitikai jelentőséggel bír, mert az eddigi tapasztalatok fényesen igazolták, hogy az egységes magyar nemzeti állam megteremtésében az állami népoktatás egyike a leghatásosabb eszközöknek. A közoktatási kormányzatnál tradicionális elv, hogy sehol nem erőszakolja az állami népoktatást,

amely önmagától is oly népszerű és vonzó erővel bír, hogy közsegek vetélkedve kérelmezik népoktatásuknak állami kezelésbe való vételét. Az állami népoktatásnak nagyarányu fejlődését mi sem igazolja nyomatékosabban, mint az az adat, hogy ezelőtt 13 évvel, 1895. évben csupán 1500 állami tanítók volt és akkor az állami oktatásra csupán 4 millió korona költség fordított, míg az 1909. évi állami költségvetésben, az az év őszén megnyíló új állami iskolákkal együtt 7 ezer állami tanító illetménye van felvéve és az állami oktatás összes költségei 15.834.515 koronára rúgnak. Meg kell említenem, hogy ezen rendkívül nagy emelkedés legnagyobb aránya éppen Apponyi gróf kultuszminiszter kormányzásának idejére esik. Ez az egy körülmény is fényesen igazolja, mennyire szíven viseli Apponyi gróf az állami népoktatást azon egyedül helyes értelemben, hogy mindenütt, ahol a községi, vagy más felekezeti iskolafenntartók összerejűkből nem képesek, vagy más okokból nem akarnak a magyar állam érdekeinek megfelelő népoktatást létesíteni és fenntartani, oly helyeken az állam vonul be mint iskolafenntartó és az állam nagy erkölcsi és anyagi erejével biztosítja a vallásos ölesei alapon nyugvó magyar nemzeti népnevelést. Megemlítem, hogy az állami elemi népoktatásban immár félmillió tanköteles részesül oktatásban. Azt csak futólag említem, hogy az 1907. XXVI. t.c. az állami tanítókat állami tisztviselőkné minősítette és számukra a mi anyagi viszonyainkhoz mérten olyan javadalmazást biztosított, amely a művelt nyugat nem egy nemzetével kiállja a versenyt.

Szociális szempontból nagy fontossággal bír Apponyi miniszter harmadik népoktatási törvénye az elemi népoktatási oktatás ingyenességéről. Ennek a törvénynek, amely 1909. év szeptember hó 1-én lép életbe, az a célja, hogy az elemi népoktatásban a tanítás teljesen ingyenes legyen, vagyis, hogy a tankötelesek semmiféle címen tanítási díjat ne fizessenek. Az általános tankötelezettséget népoktatási alaptörvényünk már 40 év előtt kimondta, mégis sajnálattal kell megállapítanunk, hogy tanköteleseinknek csak 79,5 százaléka jár iskolába és így hatszázernél több tanköteles oktatás nélkül nő fel. Ezen türelmetlen állapot egyik okát a tandíjs edésh-n is kell keresnünk. Apponyi miniszter tehát azon elvből kiindulva, hogy az általános tankötelezettséggel egyáltalán nem fér össze, hogy az ezt teljesítő születől az iskola tanítási díjat szedjen, megalkotta az elemi népoktatás ingyenességéről szóló törvényt. A tandíjból eddig befolyt évi jövedelmet, amely összesen 3.400.000 koronát tesz, ezenul bizonyos feltételek mellett az állam fogja az iskolafenntartóknak kárpótolni Reméljük, hogy az ingyenes népoktatás jelentékenyen fokozni fogja az általános tankötelezettség érvényesítését.

Ugyanezen törvényben gondoskodott a miniszter az elemi népoktatásban szervezendő ifjúsági könyvtárak felől és e tekintetben a külföldi államok népoktatási rendezését felülmulta.

Mindezen törvényeknek szerves kiegészítőjéül szolgál az a törvényjavaslat, melyet Apponyi miniszter a múlt nyáron a gazdasági népoktatás rendezéséről a képviselőház elé terjesztett. Ezen javaslat szerint a gazdasági népoktatás az a célja, hogy a 13-15 éves, mindkét nembeli tanulókat eddigi ismereteikben megerősítse és továbbképzésük mellett a gazdaság egyes ágai-ban oly mértékben begyakorolja, hogy a fiúk, mint leendő földművesek, okszerűleg kezelhessék birtokukat, vagy mint gazdasági munkások keresetképeségüket fokozzák; a leányok pedig mint jövőendő gazdaszonyok és családanyák a munkakörükbe eső gazdasági ágakban és háztartásban megkívánható tudnivalókkal megismerkedjenek s a főbb teendőket elsajátítsák.

Nem szükséges bővebben indokolni, hogy a gazdasági népoktatásról szóló törvény, amelyhez hasonló törvény még nincs a civilizált államokban, éppen hazánkban, ahol a nép túlnyomó zöme földműveléssel foglalkozik, ugy közgazdasági, mint szociális és népművelődési szempontból elsőrangú jelentőséggel bír.

Ime ez Apponyi gróf harmadfélvi miniszterkedésének törvényhozási eredménye. Ezeknek jelentőségét még az is fokozza, hogy nemzetünk az általános választói jog behozatalával korszakos átalakulás előtt áll. Mennél inkább kiterjeszhetjük

népoktatási törvényeink végrehajtásával a hazafias szellemü és a közéletre is kiható népművelődést, annál biztosabban haladhatunk elő a legkiterjedtebb választói jog mellett is a magyar nemzeti állam konszolidációjában.

A nemzeti irányu hazafias népnevelést Apponyi miniszter a tanköteles koron túl is biztosítani és terjeszteni kívánja az iskolán kívüli oktatás rendezésével. Az erre vonatkozó munkálatok folyamatban vannak.

Ha még azt megemlítem, hogy Apponyi minisztersége alatt a kultuszlárcsa költsége több mint 30 millióval emelkedett, kimutattam, hogy a hazafias irányu népoktatás terén Apponyi miniszter rövid kormányzása ideje alatt többet tett, mint amennyit a legvérmesebb reménnyel is várhattunk.

Az egységes magyar nemzeti állam kiépítésére a népkultura biztosan meg van alapozva. Ez uton haladva s ha még a többi tényezők is harmónikus közremunkálnak, — a második ezer év dicsősége biztosítva van.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz. minden nap reggeli 6 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 1/45 óráig délután. Ugyanezen napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt 6 óráig. A kádfürdő reggel 6 óra este 7-ig nyitva marad.

A Torontói vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

A szabad iskola (munkásgimnázium) január havi előadásai a következők:

Jan. 6. 8-tól 9-ig Nemzetgazdaságtan; 9-től 10-ig Magyar irodalom.
Jan. 13. 8-tól 9-ig Gazdasági földrajz; 9-től 10-ig Nemzetgazdaságtan.
Jan. 16. 8-tól 9-ig Fizika; 9-től 10-ig Történelem.
Jan. 20. 8-tól 9-ig Magyar irodalom; 9-től 10-ig Nemzetgazdaságtan.
Jan. 23. 8-tól 9-ig Fizika; 9-től 10-ig Gazdasági földrajz.
Jan. 27. 8-tól 9-ig Fizika; 9-től 10-ig Nemzetgazdaságtan.
Jan. 30. 8-tól 9-ig Fizika; 9-től 10-ig Történelem.

1909. jan. 18. Közig. bizottság ülése.

Az ujesztendőről.

— Az 1909 év fotográfiája. —

Miután beléptünk az új esztendőbe, illő, hogy a küszöbön bemutatjuk s ismeretséget kössünk a végtelen idő eme ujszülött fiával.

Az 1909. év ugynevezett közönséges esztendő, 52 hétből és egy naphól, összesen tehát 365 naphól áll. Uralkodó bolygó ebben az évben a Szaturnusz lesz.

Az esztendő péntekkel, tehát babonás, hogy ne mondjuk: szerencsétlen nappal kezdődött s hasonlóképp pénteken lesz annak vége. Az év közepe július 2-ának dele.

Az 1909-ik év a görög egyház korszámítása szerint a 7507-ik, a Julián-féle időszámítás szerint a 6622-ik, a zsidó korszámítás szerint az 5669-ik, a vizözön vége óta az 5356-ik, Róma alapítása óta a 2659-ik, Mohamed menekülése óta az 1327-ik, Szent István magyar trónra jutása óta a 912-ik, Magyarországrak az európai független államok közé való besorozása óta a 909-ik, I. Ferenc József születése óta a 79-ik, Kossuth Lajos fellépése óta a 76-ik, a kiegyezés óta a 42-ik, Bosznia és Hercegovina megszállása óta a 31-ik, az egyházpolitikai harcok életbeléptetése óta a 13-ik év.

A mozgó ünnepek közül hamvazó szerda február 24-re, husvét vasárnapja április 11-re, áldozó csütörtök május 20-ra, pünkösd vasárnapja május 30-ra s urjövét első vasárnapja no-

vember 28-ra esik. A karácsonyi ünnep szombaton és vasárnap lesz, így az ünnepek közül egyet elvesztünk, illetve kettőt, mert Nagyboldogasszony (augusztus 15.) szintén vasárnapra esik. A farsang Vizkereszt napjától húshagyókeddig tart, vagyis január 7-től február 21-ig, tehát 48 napig.

A tavasz március 21-én reggel 7 óra 13, a nyár június 22-én reggel 2 óra 57, az őszeptember 23-án délután 5 óra 44 s a tél december 22-én délután 12 óra 20 perckor kezdődik. Teljes napfogyatkozás lesz június 17-én részleges napfogyatkozás december 12-én, teljes holdfogyatkozás június 4-én és november 27-én.

Ime, ennyi mindent lehet tudni az új esztendőről. A többi még titok.

— **Tanácsülés.** Nagybecskerek város tanácsa ma délelőtt 11 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen folyó ügyeket intéztek el.

— **A bíróság köréből.** Az igazságügyminiszter Vajdics Dusan nagyikikindai kir. törvényszéki, Taub Gyula nagyikikindai törvényszéki, Fischer Dávid nagyszentmiklósi járásbírói, Németh Bertalan módosi járásbírói és Dávid József antalfalvai járásbírói telekkönyvvezetőket jelenlegi alkalmazásuk helyén a IX. fizetési osztályba sorozott telekkönyvvezetőkké nevezte ki.

Ugyancsak az igazságügyminiszter Móra János törökbecsei járásbírói, Pöpl Péter nagybecskereki kir. törvényszéki, Marsalkó Gyula törökkanizsai járásbírói, Weiszler János nagyszentmiklósi járásbírói, Szabó Andor pancsovai járásbírói, Wahl György nagyikikindai törvényszéki, Lippner Herman nagyikikindai járásbírói, Thomas Miklós zombolyai járásbírói, Bige Dénes, Bräuer Péter nagybecskereki és Köllér Márton pancsovai járásbírói, továbbá Megyeri József nagyszentmiklósi járásbírói, Jakó Sándor alibunári járásbírói, Bedő Gyula módosi járásbírói és Szombati Károly nagyikikindai törvényszéki írnokokat jelenlegi alkalmazásuk helyén irodatisztekévé nevezte ki.

— **Tanügyi kinevezések és áthelyezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Molnár Amália Ilona okleveles tanítónőt a dobriczai áll. elemi népiskolához rendes tanítónővé nevezte ki. Ugyancsak a kultuszminiszter Patay Anna dobriczai áll. elemi isk. tanítónőt a dornavölgyi áll. elemi iskolához, Zsivkovics Borivó pancsovai áll. elemi isk. tanítót az újpesti áll. elemi iskolához, Papp Jenő és Pappné-Salzer Gabriella beresztői áll. elemi isk. tanítót, illetve tanítónőt pedig a majláthfalvai áll. elemi iskolához helyezte át. — Pamula Mária körömszói-belterületi áll. elemi isk. tanítónőt a vallás- és közoktatásügyi miniszter a nemet-écskai áll. elemi iskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

— **Katonai sorshuzás.** Az első korosztályhoz tartozó állításköteleseknek tegnap reggel volt a katonai sorshuzások a volt esküdtzseki teremben. A sorshuzáson, amelyen Strosz Béla elnökölt, a következők szerepeltek esküdtzsekként: a Nemetváros részéről: Krumenacker János és Schmidt Péter; a Gradulica részéről: Grubaeski Dusan és Angyel Zsiva; Oppova városnegyed részéül pedig: Turinszki Rada és Sztankov Zsiva. A sorshuzást a K. betűnél kezdték és összesen 181 állításkötelesek a számtal sorsolták ki.

— **Magyar név.** Ganzl Salamon es. és kir. 7. vonatosztálybeli számvivő-örmszter, esebzai illetőségű temesvári lakos családi nevének „Zoltán”-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **A szabad liceumból.** A szabad liceumban tegnap délután „Magyarország népoktatása” címen Czeglédy István kir. segédtanfelügyelő tartott előadást.

— **Adomány.** Dr. Ürményi Sándor bánlaci főszolgabíró lapuk utján 5 koronát adományozott újví üdvözlés megváltása címén a nagybecskereki árvaháznak. Az adományt rendeltetési helyére juttattuk.

Újví megváltás címen Havas Daniel városi alszámvevő 1 koronát adományozott a Gyermekbarát egyesületnek, melynek elnöksége ez uton mond köszönetet az adományért. Ugyancsak újví üdvözlés megváltása címén Paresotich István rudnai körjegyző 3 koronát adományozott a jegyzői árvaháznak, amely összeget szintén rendeltetési helyére juttattuk.

— **Kereskedelmi alkalmazottak kitüntetés.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara tegnapelőtti ülésén a kereskedelmi minisztertől nyert megbízatás alapján, a titkári hivatal előterjesztést tett a következő kereskedelmi alkalmazottak kitüntetésére végett: Klein Samu a Weisz Sándor és fiai cég főkönyvelője legfelsőbb királyi

kitüntetésre javasoltatik, azonkívül pedig ötszáz korona pénzjutalomra ajánlják.

Windauer József a Weismayer Ferenc cég, Nikel István a Pleitz Fer. Pál cég, Gasparovics Lajos a Daun Gyula (Nagybecskerek) cég, Cseikovics Ferenc a Bachmann Antal (Pancsova) cég alkalmazottai a kereskedelmi miniszter dicséret oklevelével való kitüntetésre javasoltatnak.

— **Vadászat.** Mint Törökkanizsáról jelentik, Tallián Béla uradalmában az elmúlt héten vadászat volt, amelyen a család tagjai és a helybeli vendégeken kívül Rónay Jenő nyug. főispán, kiszombori nagybirtokos, Jankó Ágoston, Torontálvármegye alispánja és báró Hauser Károly, a Felsőtorontáli ármentesítő igazgatója vett részt. Terütekre került 64 fácánkakason kívül nagyszámu nyul és fogoly.

— **A szerb hitközség ügyei.** A nagybecskereki gör. kel. szerb hitközség körében támadt zavaroknak a hullámai most már végképpen lecsendesedtek, amennyiben egy a hitközség előjáróságát, mint a választmányt a szerb takarékpénztárnál előfordult visszaélésekben teljesen ártatlannak találták. A kariócai szerb egyházi kongresszus már hónapok előtt kimondotta ezt és utasította a temesvári gör. kel. szentszéket, hogy a felfüggesztett előjáróságot és a választmányt helyezze vissza régi tisztébe. A szentszék némi habozás után ezt meg is tette, a mennyiben leküldötte Temesvárról Novákovics János esperest és Brankovics Lucian eparchiális könyvelőt Nagybecskerekre, akik megbízatásuknak eleget tettek s e hó 2-án úgy az előjáróságot, valamint a választmányt visszahelyezték hivatalukba s így az ügy mostmár teljesen rendezve van.

— **Megölte a szengáz.** Törökbecseről írják: Tegnapelőtt reggel hiába várták az inasok aszszonyuk, özv. Grossmann Anna üzlettulajdonosnő felkeltét, s hogy a rendes időben nem kapták ki az üzlet kulcsait, rosszat sejtve, betörték az ajtót. Amint kinyitott az ajtó, hatalmas szengáz tödült ki, úgy hogy csak néhány perc elmúltával mehetek be a szobába. Mikor bejuthattak, özv. Grossmann Annát az ágyban önkívüli állapotban a halállal vívódva találták. Hamar orvost hívtak, de ennek fáradozása dacára a szerencsétlenül járt asszony egy órára rá kiszervengett.

— **Veszedelemes szerelmes.** Mint Tiszszentmiklósról írják, Szabó István ottani földműves legény már régóta ostromolta szerelmi ajánlataival Tóth Julianna leányzó. A napokban együtt mulatott a leánnyal a bálban, ahonnan hazakísérte. Utközben a legény megismételte a szerelmi ostromot, azonban a leány ezáltal sem hajlott a szerelmes legény szavára. Az elkeseredett Szabó István egész házuk kapujáig kísérté imádoztát, ahol kirántotta kését s azzal végig hasította a leány hasát, úgy, hogy az félholtan esett össze. A legényt elfogták s a nagyikikindai ügyészség fogházába szállították, a leány pedig eszméletlen állapotban fekszik már napok óta.

Mulatság.

Farsangi naptár.

Január 9. Kaszinó-estély.
Január 11. Szerb egyházi dalárda beszédje.
Január 16. Izt. négyzet iholya-estélye.
Január 23. A jótékony négyzet jelmezestélye.
Február 1. Tüzo-tó-bál.

* **A kaszinó táncestélye.** A nagybecskereki kaszinó-társulat január 9-iki táncestélye iránt egyre nagyobb az érdeklődés. A rendezőség azon fáradozik, hogy az estély mindenképpen sikerüljön s ez a fáradozása, az előjelekből itelve, nem is lesz meddő. A táncestély egyébként este 9 órakor kezdődik s a belépőjegyek ára: személy-jegy 3 korona, családijegy 5 korona.

* **A Lloyd-társulat Szilveszter-estélyéhez.** A nagybecskereki Lloyd-társulat Szilveszter-estélyéről írott tudósításunkból elnézésből kimaradt Gescheit Ella kisasszony szereplése. A kisasszony ugyanis Makai Emilnek egy kis monológját adta elő ügyesen és bájosan, a közönség élénk tetszése mellett.

* **A szerb egyházi dalárda beszédje.** A nagybecskereki gör. kel. szerb egyházi dalárda f. hó 11-én este a Lloyd-társulat összes termében hangversenynyel egybekötött táncmulatságot, ugynevezett beszédet rendez. A gazdag műsort tartalmazó meghívókat a rendezőség a napokban küldi szét. Az estély kezdete este fél 9 órakor lesz. Jegyek előre válthatók Terzin Zs. Zsivkó kereskedésében. Helyárak: Zsölyeszék 4 korona, elsőrendű zártzék 2 kor. 40 fillér, másodrendű zártzék 1 kor. 80 fillér. A sikerülnek ígérkező mulatság iránt máris nagy az érdeklődés.

Irodalom.

* **Szávay Gyula új kötetei.** A magyar poéták kitünősége Szávay Gyula két új kötetet adott ki most. Az egyik kötet „Az ezüst pohár és más újabb versek”, a másik kötet „Világosság” című mesejátéka, amelyet Géczy Istvánnal közösen írt.

„Az ezüst pohár” Szávay legújabb verseinek színe-javát tartalmazza. A kötetet „Az ezüst pohár” című költemény vezeti be, amely a nagyuri élet pusztulását rajzolja meg finoman és mégis megrázó erővel. Az ezüst pohárral mesélteti el a pusztulást s a pohár végre a költő tulajdonába kerül s most, — végzi a költő:

„Várja a kastélyt, szántót, legelőt, hogy
Tán újra kezdje — amit elhagyott.
Én azt hiszem, hogy elunja a várast
S vagy kiegyez a sorssal, vagy pedig
Ugy tesz, mint vélem a falusi házbau:
S egy vendégemmel elkérezkedik.”

Ezt követi mintegy hetven szebbnél szebb vers, amelyben mindben megnyilvánul meleg szíve, kiváló verselési technikája s bizonyára szívesen olvassa el végig a könyvet mindenki, aki kezébe vette. És meg is érdemli, hogy mindenki kezébe is vegye.

A másik kötet a „Világosság”, mint már fönt említettük, közös munkája Szávaynak Géczy Istvánnal. A „Világosság” három felvonásos fantasztikus mesejáték, amely az aranynek, a pénznek a munkával s a hatalomnak a néppel való küzdelmét rajzolja meg szimbolikusan, drámai lendülettel, színesen és poétikusan. A sötétség harcában végre is az „aranybaltát” legyőzi a „vasbalta” s világosság lesz az egész világon. A hatalom katonáival összeütköző nép imádkozva zengi:

„Világosság, egy igaz Isten
Te országod legyen itten.
Igazhívók neved káltsák.
Ez legyen a világimádság,
Világosság, világosság!”

A két kötetet Debreczen sz. kir. város könyvnyomda vállalata állította ki igen szépen s mindegyik kötet ára 2—2 kor. Kaphatók valamennyi könyvkereskedésben s szere tettel ajánlhatjuk olvasóink figyelmébe.

* **Az iskola egyesület naptára.** Az Országos Magyar Iskola-Egyesület 1909. évi naptára Ábrányi Emil és Szundy Karoly szerkesztésében a napokban jelent meg. Az izléses kiállítású naptár az egyesület beszámolója és céljainak rendkívül ügyes, agitatorius ismertetése mellett új dolgokat is nyújt. A naptárak közismert — rendszerint összetakolt — szépirodalmi rovata helyett igen tartalmas cikkeket közöl a magyar nemzeti kultúráról. Halász Ferenc miniszteri tanácsosnak a Nemzeti népszerűléseiről írt nagyértékű közleménye a nemzeti kulturpolitikával foglalkozók között előre lathatólag feltűnést fog kelteni. (A cikket lapunk mai számában közöljük. — A szerk.) Ábrányi Emil, a magyar föld, magyar haza és magyar társadalomról írt poétikus cikke és sok más érdekes közleménye alapján megérdemli a naptár, hogy minél szélesebb körben elterjedjen. A naptárt levélbeli kívánságra és 60 fillér beküldése ellenében mindenkinek megküldi az egyesület központi irodája (Budapest, középponti város-háza I. kapu, felemelet, 41. ajtó, telefon 113—65).

* **Katholikus szemle.** A Szent István-társulat folyóiratának folyó év januári füzeté Mihályfi Ákos szerkesztésében most jelent meg a következő tartalommal: Elvi ellentétek a modern és a katolikus tudomány között. J. Bernhard Zsigmond S. J. — Sipulusz. Madarász Flóris dr. — Az anyakönyv aláírásának megtagadása. Turi Béla. — Prisca. Elbeszélés olaszból. Császár József dr. — Dalimból. Auer István. — Téli műkiállítások. X. — Jézus a tengeren. Költemény. Harsányi Lajos. — Újabb regényeink. — Folyóiratok szemléje. — Könyvismertetések és bírálatok. A szemléit a társulat tagjai tagilletményképpen kapják. Nem tagok számára előfizetési ára évi 10 kor.

* **Új Idők.** Január elsejével új évfolyamot kezd az Új Idők. Ami értékes a magyar irodalom műhelyéből kikerül, mindezt azon mód frissen megszerzi. Munkatársai közt a szerkesztő Herczeg Ferencen kívül ott találni a toll, a rajzon és esset java reprezentatívait. Regény, novella, vers, társadalmi és művészeti cikk; minden ami megjelenik hasábjain, az irodalmi finomság jegyében készül. Illusztratív része csupa ötlet, mindig szórakoztató. Nincs közérdekű esemény, amelyről eredeti felvételekkel ne adna számot. Aktualitásaival ily módon egy-egy hét lüktető életének

illusztrált krónikása. Negyedévenként két eredeti regényt kezd és színes műlapot ad mellékletül. Ezek a tulajdonságok tették magas színvonalon álló hetilappá. Ennek révén kedvelt ismerős, immár tizenégy év óta, a magyar uriférfiak szalonjában. Ára negyedévenként 4 kor. Előfizetni bármely könyvkereskedés útján lehet, vagy közvetlenül a kiadóhivatalban, Budapest, VI. Andrássy-ut 10. szám.

* A „Zenélő Magyarország” közismert zene-műfolyóirat ép most megjelent 372-ik füzeté újra a legjobb s legkedveltebb zongora-ujdonságokat közli, még pedig: I. Kerner Jenő. Bujdosó kuruc éneke, Endrődy Sándor hatásos költeményére írt mélahus tárogatósdal. II. Nevin Ethelbertől, akitől már a hírneves „Narcissus” szerenádót ismerjük, annak hatásban megelőzőtt, felülmúló párját, „Opheliát” közli. III. Heidberg Albert „Rézi, Rézi, Rézikém” népszerű kabarét induló-dalát Herodek Sándor szövegére. Elismert tény, hogy annyi zeneművet s a legjobb hazai és külföldi szerzők kiváló ujdonságait, csak 6—8 koronáért szerezhetheti meg külön kiadásokban, amennyit egy füzeté ad e pompás zene-műfolyóiratnak; mégis rendkívül elterjedtsége miatt 6 korona félévi előfizetésért 12 ily gazdag tartalmu füzetet s egy 50 oldal tartalmu albumot — egész évi előfizetésért pedig a husvéti és karácsonyi zenealbumokat teljesen ingyen adja előfizetőinek. Előfizetések a január elsejével meginduló XVI. évfolyamra, valamint a most lejárt XV. évfolyamra a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zene-műkiadóhivatalához, Budapest, VIII. József-körút 11. intézőndők, honnan kívánatra kimerítő árjegyzéket ingyen és bérmentve küldenek.

* Magyar Lányok. Fiatal lányoknak legkedvesebb szórakoztató olvasmánya a Magyar Lányok. Táboriné Tusek Anna, az ismert írónő szerkeszti ezt a képes lapot, csupa gondossal választékosan. Közleményeit ötlet, izlés, derű és finomság jellemzi. Egy-egy száma mindent felölel, ami a fiatal lányok gondolatkörebe vág. Verseket, elbeszéléseket és regényen kívül rovata van a női kézimunka, festészet, a házi és gazdasági üzenetek számára. Az új évfolyam január elsején kezdődik. Előfizetési ára negyedévenként 3 korona. Előfizetni bármely könyvkereskedés útján lehet vagy közvetlenül a kiadóhivatalban, Budapest, VI., Andrássy-ut 10. sz.

TÁVIRATOK

A politikai helyzet.

Minisztertanács.

Budapest, január 4. (A „Torontál” eredeti táv.) Ma délelőtt Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter lakásán minisztertanács volt, amelyen valamennyi miniszter részt vett. A minisztertanács a kormány a bankkérdéssel s a többi függő politikai kérdésekkel foglalkozott.

A miniszterelnök Bécsben.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután Bécsbe utazott. A miniszterelnök a királynak s az udvar tagjainak a kormány ujévi szerencsekívánatait fogja tolmácsolni, egyben azonban a politikai helyzet dolgában külön kihallgatáson is fogadják a király. Bécsi jelentések szerint a miniszterelnök a közös és az osztrák kormány irányadó személyiségeivel is érintkezésbe lép. Ha a velük folytatott megbeszélések csak megelőző pourparlé-számba mehetnek is, amelyektől döntő eredmény semmiesetre sem várható, mindazonáltal egész sor fontos kérdés akutt stádiumba lép.

A függő kérdések.

Mint politikai körökben mondják, a függő kérdések megoldásának lehetősége a legutóbbi napok alatt igen súlyosodott. A bankkérdésben a függetlenségi párt nagy része Justh Gyulával, Holló Lajossal és Batthány Tivadarral az élen annyira exponálta magát az önálló bank mellett, hogy visszavonulása ugyszólván teljesen lehetetlen. Holló Lajos a bécsi

„Zeit”-ban ír a bankkérdésről s azt mondja, hogy ő ismeri a kormány álláspontját a bank dolgában s e szerint a kormány kartellbankot akar csinálni.

Bécsi jelentés azt mondja: A bankkérdés nehézségei nem képezik az egyetlen kritikus pontot a politikai helyzetben. A katonai kérdések is azóta, hogy a legutóbbi minisztertanácson tudomásul vették Andrássy Gyula gróf jelentését, — lényegesen elmérgesedtek. Ausztriában a Magyarországnak adandó katonai engedmények erős ellenállásra találtak, viszont annak a beszédnek, melyet Bienert báró osztrák miniszterelnök legutóbb az urakházában mondott, számos pontját a magyarok vették erős kritika alá, úgy hogy maga Wekerle is kényszerülve volt egy kis polemikát folytatni ezekben a kérdésekben. Magyar részről a katonai kérdések rendezését sürgősnek mondják, míg Bienert báró azon az állásponton van, hogy azoknak halasztást kell szenvedniük. Mindezekben éppen elegendő ellentét van, hogy a kérdés Bécsben komolyabb színben tűnjék fel.

Az olaszországi pusztulás.

Budapest, jan. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Rómából sürgönyzik, Messzina és Reggio di Calabria környékén tegnap újabb földrengés történt. A földrengés részleteiről még hír nincs.

Budapest, jan. 4. (A „Torontál” ered. távirata.) A földrengés idejében a katasztrófa vidékén tartózkodó és elvesztettnek hitt Hódosi családtagok ma Rómából távirat érkezett, amely szerint Hódosiék oda bái nélkül megérkeztek.

Mai római táviratok azt mondják, hogy Messzinában minden mentési akció meddő. A romok alatt fekvő áldozatokhoz hozzáférni nem lehet, mert a düledező falak a mentőket zuzzák agyon, úgy hogy eddig is a mentők közül 18 katona és 11 más ember pusztult el mentés közben. Különbösen is olyan rengeteg ember kellene ahhoz, hogy csak megközelítőleg is meg lehessen tisztítani a környéket a holttestektől, hogy annyi embert Olaszországból nem tudnak összehozni. Mivel pedig a romok alatt levő holttestek bomlásuk folytán messze vidékek levegőjét megfertőzik, a kormány elhatározta, hogy Messzinát egészen megsemmisíti. A hadihajók valószínűleg holnap teljesen összebombázzák a romokat s azután a vidéket fertőtlenítő anyaggal töltik fel s ezzel Messzina egészen eltűnik a föld színéről.

Splényi Ödön báró meghalt.

Budapest, január 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Splényi Ödön báró nyug. rendőrtanácsos, Blaha Lujza férje tegnap hosszabb szenvedés után meghalt.

Rablógyilkosság a postahivatalban.

Budapest, jan. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Székesfehérvárról sürgönyzik, tegnap hajmeresztő rablógyilkosság történt az ottani állomás 2-ik számú postahivatalában. Hajnalban ugyanis beállított oda egy fölfegyverezett alarcos alak s revolverét az ott levő alkalmazottakra irányítva, pénzt követelt. A hivatalban Kiss Zoltán, Schmidt Ferenc postatisztek és két szolga volt jelen, akik az első percekben moccanni sem mertek s a rabló összeszedett 58 ezer koronát tartalmazó pénzes leveleket. Mikor az első ijedtségtől magukhoz tértek az emberek s Kiss Zoltán meg akarta

ragadni a rablót, ez a postatisztet agyonlőtte. Most a többi alkalmazottak is a rabló ellen fordultak s bár ez több lövést tett rájuk, sikerült nekik a rablót leteperni. Salgó nevű szolga kicsavarta a rabló kezéből a revolvert s ezzel addig verte a fejét, míg a rabló meghalt. Ekkorra már az egész környék fel volt lármázva s orvosok is jöttek, de sem a postatisztet, sem a rablót nem lehetett már életrehozni. A rablóról megállapították, hogy az Kern István székesfehérvári javító intézeti szolga. A rendőreg letartóztatta a rabló feleségét, mert bűnrészesnek látszik.

A balkáni események.

Budapest, január 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik: A szkupstina tegnapi ülésén ismét heves vitával tárgyalták az annexió dolgot s indulatosan támadták Magyarországot és Ausztriát, teljes autonómiát követelve Boszniának és Hercegovinának.

Budapest, január 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyi távirat szerint tegnap Pallavicini örgróf ottani nagykövetség és a török kormány között tanácskozás volt a megegyezés dolgában.

Budapest, január 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ugyancsak Konstantinápolyból jelentik, hogy a bojkott egyáltalában nem szűnik, sőt mind erősebben és szervezettebben folyik. A török kormány ugyan lépéseket tett a bojkott szindikátusnál a bojkott ellen, a szindikátus azonban nem enged és folytatja a bojkottot.

Szerencsétlenség a fürdőben.

Budapest, jan. 4. (A „Torontál” ered. távirata.) A fővárosi Hungaria-gőzfürdőben súlyos szerencsétlenség történt tegnap. Az egyik gőzgép ugyanis megrepedt, aminek folytán a kitóduló gőz az ott dolgozó három munkást életveszélyesen leforrasztotta.

Határidő-üzlet.

Budapest, január 4. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	25 42 — —
Buza (április)	21 78 — —
Rozs (októberre)	20 34 — —
Rozs (áprilisra)	18 28 — —
Zab (áprilisra)	17 36 — —
Tengeri (áprilisra)	14 50 — —

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

UGRON GÁBOR lapvezér.

MAGYAR NEMZET

a legolcsóbb, függetlenségi 48-as napilap.

Cikkeit írják: Ugron Gábor, Ábrányi Emil, Dr. Halász Lajos országgy. képviselő. Szerkeszti: Landor Tivadar.

Előfizetési ár:

Egy évre . . . 16 K | Negyedévre . . . 4 K
Félévre . . . 8 „ | Egy óra . . . 1.40 „

Egyes szám ára 2 krajczár.

Megrendelhető: Budapest, VII., Miksa-utca 8. minden postahivatalnál és lapelárusítónál.

32—1.1

GYÁROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,

hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVÉTELÉNEK A „TORONTÁL” KIADÓHIVATALÁBAN.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1909. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
Szegedről: (mótorokosi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.
Csősztelekről: (keskenyvágányú vonal) délután 4 ó. 29 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (mótorokosi) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunára reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Csősztelekre: (keskenyvágányú vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

Hirdetmény.

Ilánca községben, a vasúti állomástól 3—4 km.-nyi távolságban fekvő cirka

500 kat. hold föld

6 (hat) egymásután következő évre bérbe adatik.

Ezen ingatlanból 50 hold legelő s a többi szántóföld, mely kevés kivétellel egy tagban fekszik. A szántóföld közepén van egy 4 szoba, előszoba, konyha, éléskamrából álló kényelmes lakás, udvar és házikerttel. Ugyanott még a következő gazdasági épületek vannak: béreslak, két nagy istálló, magtár, két gáré, egyenként 10 öl hosszú. A gazdasági udvarban egy ártézi kut van, mely jó ivóvizet szolgáltat.

A feltételek az alólirott tulajdonosoknál megtudhatók.

Ilánca (Torontalm.), 1908. évi december hó 29.

Nikolics Mihály és Emánuel örökösei.

36—2.1

1880/1908. sz.

Nagymargita község előljárásgától.

Hirdetmény.

Közhirre tetetik, hogy a zichyfalvai csendőrség által járlat hiánya miatt elkobzott egy drb 2 éves, 40 kor-ra becsült

fekete kancacsikó

1909. évi január 15-ik napján d. e. 9 órakor a helybeli községhez tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, esetleg becsáron alól is, el fog adatni.

Nagymargita, 1908. évi december 30

37—1.1

Községelőljárásg.

1910/1908. sz.

Otelek község előljárásgától.

Hirdetmény.

Közhirre tetetik, hogy 1 drb 6 éves svájci és 1 drb 6 éves magyar félig hizlalt

tenyészbika

f. évi január 16-án d. e. 9 órakor Ótelek községhez tartandó nyilvános árverésen eladtnak.

Ótelek, 1908. évi december 30.

18—3.2

Községi előljárásg.

12014/1908. tkvi sz.

25—1.1

Arverési hirdetmény és feltételek.

A nagybecskereki kir. törvszék, mint tkvi hatósága közhirre teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajthatónak Tóth szül. Martonyosi Zsuzsanna és társai felsőmuzslyai lakosok végrehajtást szenvedők elleni 634 kor. 86 fill. tökekövetelés és járulékaik iránti ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvszék területén levő, nagybecskereki 5345. sz. tjkvben A. + 1—4. sorsz. alatt felvett, még pedig 7663—7664/408. hrsz. alatt 600 □-öl területű beltelek és a rajta levő 399. öi sz. házzal 419 korona kikiáltási árban, a 8581—8582/159. hrsz. 1200 □-öl területű szántó az első fordulóban 426 kor. kikiáltási árban, a 8593—8595/214. hrsz. 3 hold 1000 □-öl területű szántó a második fordulóban 461 kor. kikiáltási árban és a 8602—8605/16 hrsz. 3 h. 400 □-öl területű szántó a harmadik fordulóban 468 kor. kikiáltási árban 1909. évi február 13-ik (tizenharmadik) napjának d. e. 10 órájkor Felsőmuzslya községhez tartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok a megállapított kikiáltási ár $\frac{1}{2}$, illetve $\frac{2}{3}$ ánál, vagyis a 7663—7664/408. hrsz. 399. öi. sz. ingatlan 226 kor.-nál, a 8581—8582/159. hrsz. ingatlan 284 kor.-nál, a 8593—8595/214. hrsz. ingatlan 307 kor. 34 fill.-nél, a 8602—8605/16. hrsz. ingatlan 312 kor.-nál alacsonyabb áron az árverésen el nem adható. Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítására következtében a leg-alacsonyabb árt elérő ígéret nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

2. Árverezni kívánók, kivéve a kincstárt, ki mint árverelő bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889:XXX. t. c. 10 §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898:XXIII. t.-cikk alapján alakult Központi Hitelszövetkezet a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan árverezésénél. Abban az esetben, amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, az e §-szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a telek-könyvi hatóság felhívásának kézhezvételétől 8 nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bíról letébe helyezni köteles, tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 41 kor. 90 fill.-t, 42 kor. 60 fill.-t, 47 kor. 10 fill.-t és 46 kor. 80 fill.-t készpénzben vagy az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. alatt kelt m. kir. ig. miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, vagy az 1881: LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni és a vevő köteles nyomban a kikiáltási ár %-a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi %-áig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, melyet haladéktalanul folytatni kell, részt nem vehet. Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlant az által, illetőleg több ily árverelő közül a legtöbbet ígérő által megvettnek kell kijelenteni. Ha ez az ígéret a kikiáltási árt meghaladja, az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

A 21. §. szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget sem köteles letenni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. trvsz. irattárban és Felsőmuzslya községhez tartandó megtekinthetők.

Nagybecskereken, 1908. évi dec. 2.

Rektorisz,

kir. törvszéki bír.

Irodai gyakornok

nagyobb iparvállalatnál helyben

azonnal alkalmazást nyer.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

26—x.1

Kedden, folyó hó 5-én este

a „Rózsa“ kávéházban

NAGY

TOMBOLA-ESTÉLY.

Kezdeté 10 órakor.

(13—3.2)

OLCSÓ ZONGORA

kapható. Bővebbet

TRIFUNÁTZNÉ

Melencze.

38—1.1

UJ BOR

literje 30 krajcár.

dr. Brájjer Lajos
= szőlőjéből.

Kapható: =
Zápolya-utca I. sz.
(a házmesternél).

HIRDETÉSEK

FELVÉTELEK A

„TORONTAL“

KIADÓHIVATALBAN.